

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i Dokumentit: 21.15.1-2014-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE TË MINISTRISË SË DREJTËSISË
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2014

Prishtinë, qershor 2015

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës. Auditori i Përgjithshëm në Detyrë është kreu i Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm, i cili ka rreth 145 të punësuar. Auditori i Përgjithshëm dhe Zyra e Auditorit të Përgjithshëm janë të pavarur dhe çertifikon rreth 90 Pasqyra Vjetore Financiare çdo vit, derisa ndërmarrin edhe forma të tjera të auditimit.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhim të shëndoshë financiar në administratë publike. Ne do të kryejmë auditime cilësore në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit në sektorin publik dhe praktikatat e mira evropiane. Ne do të ndërtojmë besim në shpenzimin e fondeve publike. Ne do të luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe palëve tjerë të interesit në rritjen e llogaridhënies publike.

Raportet e nxjerra nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien pasi që ato ofrojnë bazë për ti kërkuar llogari menaxherëve të çdo organizate buxhetore.

Auditori i Përgjithshëm në Detyrë ka vendosur në lidhje me opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Ministrisë së Drejtësisë në konsultim me Asistent Auditorin e Përgjithshëm, Ibrahim Gjylderen, i cili e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti dhe opinionin i lëshuar janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Valbon Bytyqi, i mbështetur nga, Edona Abazi (Udhëheqëse e Ekipit) dhe Arta Birinxhiku (anëtare e ekipit).

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme	4
1 Fushëveprimi i auditimit dhe metodologjia	6
2 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	8
3 Rekomandimet e vitit paraprak	9
4 Qeverisja	10
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP	21
Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak	24

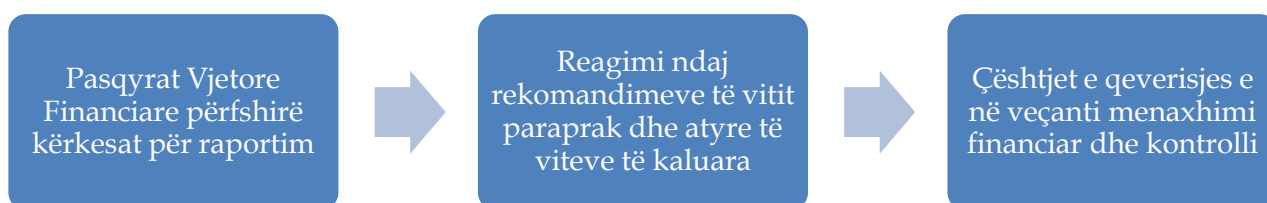
Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi ynë i pasqyrave vjetore financiare të Ministrisë së Drejtësisë për vitin 2014 – i cili e përcakton Opinionin e dhënë nga Auditori i Përgjithshëm. Unë do të doja të falënderoja Ministrin dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Ekzaminimi i pasqyrave financiare për vitin 2014 u ndërmor në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtarisht të auditimit në Sektorin Publik (SNISA). Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat, të cilat ne menduam se ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare. Qasja e ndërmarrë është paraqitur në Memon e Planifikimit të Auditimit, e datës 02 tetor 2014.

Auditimi ynë është fokusuar në:

Niveli i punës së kryer nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm për të përfunduar auditimin për vitin 2014 pasqyron drejtpërsëdrejti cilësinë e kontrollit të brendshëm të zbatuar nga menaxhmenti.

Opinion

Shtojca I shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ana e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm.

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale (SNISAI 200/1700 Opinion i Pamodifikuar) .

Konkluzioni i përgjithshëm

MD ka zbatuar kontrolle të brendshme efektive për të siguruar se sistemet financiare funksionojnë siç duhet. Ne kemi marrë siguri nga këto për shumicën e fushave në kuadër të Pasqyrave Vjetore Financiare.

Në vitin 2014, MD ka përdorur 91% të buxhet final, realizim i njëjtë me atë të vitit 2013. Kontrollat mbi menaxhimin e përgjithshëm të buxhetit janë relativisht të mira, me përjashtim të investimeve

kapitale. Prokurimi i cili vazhdimisht cilësohet si fushë me rrezik të lartë ishte bazuar në konkurrencë dhe transparencë të plotë. Menaxhimi i mirë vërehet edhe në menaxhimin dhe raportimin e depozitave në mirëbesim.

Njësia e Auditimit të Brendshëm kishte realizuar disa raporte të auditimit për menaxhmentin, duke i prioritizuar fushat më rrezik më të lartë. Ato ofruan një pasqyrë të qartë mbi nivelin e sigurisë së kontrolleve dhe efektivitetin e tyre.

Pavarësisht progresit të bërë, në disa fusha nevojiten përmirësime të mëtutjeshme. Konkluzionet dhe rekomandimet tona kryesore janë:

Përgjigja e Ministrit – auditimi 2014

Të gjeturat e detajuara dhe konkluzionet e auditimit në këtë raport janë marrë në konsideratë nga Ministri.

1 Fushëveprimi i auditimit dhe metodologjia

Është përgjegjësi e Ministrisë së Drejtësisë (MD) të përgatisë Pasqyrat Vjetore Financiare (PVF) sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik (SNKSP) për “Raportimin Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme” dhe kërkesave të tjera specifike. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshinë ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare si dhe të shprehemi:

- nëse PVF-të japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Ne kemi shqyrtuar kontrollet menaxheriale, për të përcaktuar shkallën deri ku mund të mbështetemi në to, për përcaktimin e testimit të hollësishëm, i cili është i nevojshëm për të siguruar nivelin e nevojshëm të dëshmimeve, për të mbështetur opinionin e Auditorit të Përgjithshëm (AP). Aktivitetet e menaxhmentit përcaktojnë edhe fokusin e auditimit tonë të pajtueshmërisë dhe auditimit të qeverisjes së mirë të cilat nuk kanë ndikim të drejtpërdrejtë në opinion.

Qasja jonë audituese ndaj qeverisjes fokusohet në vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga menaxhmenti me qëllimin për të siguruar menaxhim financiar dhe kontroll efektiv si dhe në vlerësimin e rezultateve të këtyre veprimeve në dhënien në mënyrë efikase të produkteve operative cilësore. Për sistemet individuale financiare, ne kërkojmë të identifikojmë nivelin në të cilin funksionojnë kontrollet aktuale. Shembull i një aktiviteti mund të jetë monitorimi i ndërmarrë nga menaxhmenti ose nga nivele më të ulëta të kontrolleve operative. Ne konsiderojmë nëse kontrollet janë të dizajnuara mirë, nëse janë implementuar sipas planit dhe nëse operojnë në mënyrë efektive. Për këtë nevojitet një vlerësim i strukturave, proceseve dhe linjave të llogaridhënies të prezantuara nga menaxhmenti, përfshirë këtu edhe rolin e Auditimit të Brendshëm dhe të Komitetit të Auditimit si dhe kontrollet e brendshme të sistemit

Pjesët e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit. Një vlerësim i mënyrës se si Menaxhmenti i ka adresuar rekomandimet e bëra në vitin 2013 mund të gjendet në Shtojcën II.

Për të qenë më i plotë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuar gjatë auditimit të ndërmjetëm aty ku ato kanë mbetur relevante. Në fazën e auditimit të ndërmjetëm ne ofrojmë këshilla me qëllim që të mundësojmë ndërmarrjen e veprimeve përkatëse para prodhimit të PVF-ve dhe para auditimit final.

Të gjeturat tona janë definuar si:

Të prioritetit të lartë – Çështje të cilat mund të rezultojnë në dobësi materiale në kontrollin e brendshëm dhe ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme; dhe

Të prioritetit të mesëm - Çështje të cilat mund të mos rezultojnë në dobësi materiale, por ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme.

Të gjeturat që konsiderohen si me prioritet të ulët do t'i raportohen veçmas stafit të financave.

Procedurat tona kanë përfshirë një rishikim të kontrolleve të brendshme dhe sistemeve të kontabilitetit dhe teste substanciale të shoqëruara me to vetëm deri në atë masë që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive të cilat ekzistojnë, apo edhe të të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë funksionuar.

2 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm

Përshkrimi

Rishikimi ynë i PVF-ve merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informacionit të regjistruar në pasqyrat financiare. Ne gjithashtu e marrim parasysh deklaratën e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ (ZKA) dhe Zyrtari Kryesor Financiar (ZKF), kur draft PVF-të të dorëzohen në Qeveri.

Deklarata në lidhje me prezantimin e PVF-ve përfshinë një numër të pohimeve në lidhje me pajtueshmërinë me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit në kuadër të pasqyrave financiare. Disa deklarata kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

Konkluzioni i përgjithshëm

MD, ka arritur të dorëzoj me kohë të gjitha raportet të cilat kërkohen me kornizën e aplikueshme ligjore. Deklarata e bërë nga ZKA dhe ZKF, në PVF-të e dorëzuara në Ministrinë e Financave (MF) mund të konsiderohet e plotë dhe e saktë në të gjitha aspektet materiale. PVF-të kanë përmbushur të gjitha kërkesat e SNKSP "Raportimi Financiar sipas Kontabilitetit të Parasë së Gatshme" dhe Rregullës Financiare nr. 03/2013.

2.1 Opinioni i auditimit

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare *prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë* në të gjitha aspektet materiale (**SNISAI 200/1700 Opinion i Pamodifikuar**).

2.2 Pajtureshmëria me PVF dhe kërkesat tjera për raportim

Përshkrimi

PVF-të e MD-së, përfshirë edhe të gjitha kërkesat tjera për raportim duhet të jenë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese. Ne kemi marrë parasysh nëse:

- Pajtureshmërinë me Rregulloren Nr. 03/2013 për PVF-të e organizatave buxhetore;
- Kërkesat e LMFP-së nr. 03/L-048 dhe ndryshim plotësimet e tij;
- Kërkesat e rregullores 01/2013/MF - Shpenzimi i parave publike;
- Kërkesat e rregullores MF-nr. 02/2013 për menaxhimin e pasurive jo financiare të organizatave buxhetore;
- Kërkesat nga rregulla financiare nr.02/2013/MF për raportimin e obligimeve të papaguara të organizatave buxhetore; dhe
- Kërkesat e procedurave të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit (MFK).

Ne nuk kemi asnjë çështje për të ngritur lidhur me kërkesat për raportim të jashtëm.

Rekomandimet

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

3 Rekomandimet e vitit paraprak

Konkluzioni i përgjithshëm

Edhe pse rekomandimet e vitit paraprak janë konsideruar, gjysma e tyre ende nuk janë adresuar. Rekomandimet e pa adresuara tregojnë se në fusha të caktuara vazhdojnë të ekzistojnë dobësitë nga vitet paraprake.

Përshkrimi

Raporti ynë i auditimit për PVF-të e MD-së për vitin 2013, ka rezultuar me gjashtë rekomandime kryesore. MD kishte përgatitur një Plan Veprimi ku paraqitet mënyra se si do të adresohen të gjitha rekomandimet.

Nga rekomandimet e dhëna, dy prej tyre janë adresuar plotësisht, një pjesërisht dhe tri nuk janë adresuar ende. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrës se si janë adresuar ato, shihni Shtojcën II.

Çështja 1 - Adresimi jo i kënaqshëm i rekomandimeve të vitit paraprak – Prioritet i lartë

E gjetura	<p>Gjysma e rekomandimeve kanë mbetur të pa adresuara sepse MD nuk e ka aplikuar një proces efektiv për të menaxhuar dhe monitoruar procesin e adresimit të rekomandimeve bazuar në planin e përgatitur për veprim.</p> <p>Si çështje e cila vlen të theksohet është fusha e raportimit të obligimeve të papaguara, për të cilën kemi rekomanduar në vazhdimësi, mirëpo edhe përkundër zotimit të menaxhmentit kjo çështje nuk është adresuar.</p>
Rreziku	<p>Mos adresimi i dobësive të vazhdueshme të kontrolleve të menaxhmentit dhe kontrolleve të tjera në sisteme kyçe financiare mund të rezultojë në:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nivele të ulëta, në vazhdimësi, të ekzekutimit të buxhetit; dhe• Raportim të pasaktë të obligimeve.
Rekomandimi 1	<p>Ministri duhet të sigurojë se plani i veprimit përcakton qartë një afat kohor dhe stafin përgjegjës për adresimin e rekomandimeve të AP-së, me fokus fillestar në fushat e rëndësishme më të madhe (kryesisht raportimit të obligimeve). Implementimi i këtij plani duhet të rishikohet nga menaxhmenti në baza të rregullta kohore.</p>

4 Qeverisja

Konkluzioni i përgjithshëm

Aspektet kyçe të kornizës së qeverisjes janë adresuar si në vijim nga MD-ja:

- Vetëvlerësimi – është kryer në përputhje me rregullat e MFK-së, duke i shërbyer si një pikënisje për të përmirësuar performancën e saj aty ku shihet e nevojshme;
- Raportimi i menaxhmentit – është kryer në baza të rregullta në të cilat është diskutuar në detaje menaxhimi i buxhetit dhe çështje tjera rreth aktiviteteve operative;
- Menaxhimi i rrezikut – MD nuk ka aprovuar/aplikuar ndonjë procedurë formale për identifikimin, vlerësimin dhe menaxhimin e rreziqeve operationale në nivel të organizatës. Mirëpo ata kanë bërë një vlerësim të rreziqeve përmes raportit vjetor dhe planit strategjik; dhe
- Auditimi i brendshëm - Njësia e Auditimit të Brendshëm (NJAB) kishte realizuar disa raporte të auditimit për menaxhmentin, duke i prioritizuar fushat më rrezik më të lartë. Ato ofruan një pasqyrë të qartë mbi nivelin e sigurisë së kontrolleve.

MD ka zbatuar kontrolle të brendshme efektive për të siguruar se sistemet financiare funksionojnë siç duhet. Ne kemi marrë siguri nga këto për shumicën e fushave në kuadër të PVF-ve.

Në vitin 2014, MD ka përdorur 91% të buxhet final, realizim i njëjtë me atë të vitit 2013. Kontrollat mbi menaxhimin e përgjithshëm të buxhetit janë relativisht të mira, me përjashtim të investimeve kapitale. Prokurimi i cili vazhdimisht cilësohet si fushë me rrezik të lartë ishte bazuar në konkurrencë dhe transparencë. Menaxhimi i mirë ishte edhe në raportimin e depozitave në mirëbesim.

Pavarësisht progresit të bërë, në disa fusha ende nevojiten përmirësime. Si pjesë e rëndësishme për përmirësim është planifikimi i shpenzimeve duke u bazuar në nevojat e tyre reale (në veçanti në kategorinë e investimeve kapitale). Kontrollat shtesë nevojiten gjithashtu në menaxhimin, regjistrimin dhe azhurnimin e pasurisë. Raportet mujore të obligimeve nuk ishin të besueshme. Kjo mund të rezultojë në pagesa të dyfishta. Nga aspekti i rëndësisë më të ulët kontrolle shtesë nevojiten edhe në menaxhimin e personelit (pozitat si ushtrues detyre).

4.1 Qeverisja e mirë

Qeverisja ka të bëjë me sistemin me të cilin organizatat udhëhiqen dhe kontrollohen. Një qeverisje e mirë efektive kërkon një planifikim të fortë, aranzhime të monitorimit dhe raportimit të cilat i adresojnë qartë rreziqet operative dhe strategjike me të cilat ballafaqohet organizata.

Menaxhmenti ka zbatuar një sërë kontrollesh të brendshme për të siguruar se sistemet financiare funksionojnë siç duhet. Në kuadër të MD-së veprojnë dy agjenci ekzekutive - Shërbimi Korrektues i Kosovës (SHKK) dhe Agjencia për Administrimin e Pasurisë së Sekuestruar dhe Konfiskuar (AAPSK).

Për të siguruar një menaxhim financiar efektiv PVF-të e MD-së konsolidohen nga pasqyrat e këtyre agjencioneve ekzekutive. Këto dy agjenci kanë raportuar vazhdimisht dhe kanë mbajtur takime të rregullta javore me Sekretarin e Përgjithshëm të MD-së.

4.2 Planifikimi dhe realizimi i Buxhetit

Përshkrimi

Ne i kemi shqyrtuar burimet e fondeve buxhetore për MD-në, shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike dhe të hyrat e inkasuara. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore – realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ¹	2014 Realizimi	2013 Realizimi	2012 Realizimi
Burimet e Fondeve:	18,115,235	19,024,305	17,283,535	16,523,723	16,277,936
Granti i Qeverisë -Buxheti	18,067,035	18,330,428	17,090,890	16,478,391	16,227,098
Të hyrat vetanake	48,200	74,257	68,412	35,998	3,150
Grantet	-	619,620	124,233	9,334	47,688

Buxheti final në raport me buxhetin fillestar ishte rritur për 909,070€ (grantit i qeverisë në vlerë 263,393€, të hyrat vetanake 26,057€ dhe grantet e paplanifikuara 619,620€).

MD ka shpenzuar 17,283,535 € apo 91% të buxhetit final. Realizim ky i njëjtë me realizimin e vitit 2013. Megjithatë, ekzekutimi i buxhetit në fusha të caktuara, mbetet në nivel jo të kënaqshëm.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike- realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2014 Realizimi	2013 Realizimi	2012 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	18,115,235	19,024,305	17,283,535	16,523,723	16,277,936
Pagat dhe Mëditjet	9,870,908	11,156,091	11,116,192	9,510,257	9,494,958
Mallrat dhe Shërbimet	5,744,569	5,337,544	4,479,657	5,173,127	4,748,842
Shërbimet komunale	827,258	1,068,169	1,048,553	889,911	858,186
Subvencionet dhe Transferet	50,000	20,000	2,780	31,940	31,698
Investimet Kapitale	1,622,500	1,442,500	636,352	918,488	1,144,252

¹ Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi që është e përshtatur vazhdimisht nga Ministria e Financave

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore janë dhënë si në vijim:

- Buxheti për paga dhe mëditje ka pësuar një rritje të dukshme me 1,285,183 €. Kjo rritje ka ardhur si rezultat i vendimit të Qeverisë për rritje të pagave me 25% i aplikuar nga muaji prill. Buxheti në këtë kategori është shpenzuar në përputhje me planifikimin;
- Te mallrat dhe shërbimet vërejmë një reduktim të buxhetit final prej 407,025€ e cila kryesisht është rrjedhojë e vendimit të Qeverisë². Edhe përkundër këtij reduktimi, një pjesë e konsiderueshme e tij, afro 16% kishte mbetur e pa shpenzuar;
- Buxheti final për shërbimet komunale ishte rritur për 240,911€. Fillimisht kishte reduktim të buxhetit për 15% si rezultat i vendimit të Qeverisë. Më pas është rritur dukshëm buxheti, për shkak të rritjes së shpenzimeve në Burgun e sigurisë së lartë. Realizimi i shpenzimeve ishte në pajtueshmëri me buxhetin;
- Pavarësisht reduktimit të buxhetit final te subvencionet dhe transferet për 30,000€ ose 60%, vetëm 14% e tij ishte shpenzuar gjatë vitit. Ky nivel i ulët ishte si rrjedhojë e mungesës së një plani të qartë për shpenzimin e buxhetit; dhe
- Buxheti final për investimet kapitale ishte reduktuar për 180,000€ si rezultat i transferit të mjeteve në kategorinë e shërbimeve komunale. Mirëpo, pavarësisht reduktimit, shpenzimet nuk kalonin 44% të buxhetit final.

Çështja 2 – Realizim i ulët i buxhetit te investimet kapitale – Prioriteti i lartë

Rreziku	Buxheti për projekte kapitale kishte një realizim të ulët, në vetëm 44%, ose afro 16% më i ulët në krahasim me vitin 2013. Anulimi i proceseve të prokurimit për shkak të numrit të vogël të ofertuesëve ishte arsyeja kryesore për këtë nën shpenzim.
Rreziku	Dështimi për ti siguruar mallrat dhe shërbimet e nevojshme do ta reduktojë efektivitetin e operacioneve të MD-së dhe do të ndikoj në dështim të arritjes së objektivave të organizatës. Vonesat në zhvillimin e procedurave të prokurimit mund ta shtyjnë financimin e obligimeve nga buxhetet e viteve të ardhshme dhe t'i reduktojë shpenzimet e planifikuara për vitin vijues.
Rekomandimi 2	Ministri duhet të siguroj se janë analizuar shkaqet e dështimit të shpeshtë të procedurave të prokurimit. Të ndërmerren masa për rivlerësim të kriterëve të vendosura në mënyrë që të mundësohet pranimi i sa më shumë ofertave të përgjegjshme. Në këtë mënyrë do të krijohen parakushtet për një realizim më të lartë të buxhetit.

² Vendimi nr.07/172, i datës 27.02.2014 për kursimin e shpenzimeve prej 15% të buxhetit.

Çështja 3 - Realizimi i blerjeve nga kategoria jo përkatëse – Prioritet i mesëm

E gjetura	<p>Gjatë procesit të planifikimit, MD ka buxhetuar gabimisht një pjesë të shpenzimeve për mallra dhe shërbime në kategorinë e investimeve kapitale. Ata nuk kanë marrë masa për transferimin e tyre në kategorinë përkatëse, mirëpo kanë procesuar dhe evidentuar blerjen në kategorinë e investimeve kapitale. Kjo është vërejtur të kontratat për:</p> <ul style="list-style-type: none">• ‘Furnizim me farëra dhe pesticide për Qendrën Korrektuese (QK) Dubravë’ me vlerë prej 24,035€; dhe• ‘Furnizim me pajisje të sigurisë dhe të kontrollit të trazirave’ me vlerë prej 199,799€, ku, përveç pesë pozicioneve të cilat sipas natyrës i takojnë investimeve kapitale, të gjitha pozicionet tjera janë të natyrës së materialit shpenzues.
Rreziku	<p>Planifikimi dhe realizimi i shpenzimeve në kategori jo adekuate shkakton paqartësi në raportimin e shpenzimeve të ndodhura. Kjo rezulton në mbivlerësimin e shpenzimeve në një kategori, kundrejt nënvlerësimit në kategorinë tjetër.</p>
Rekomandimi 3	<p>Ministri duhet të siguroj se, me rastin e planifikimit të buxhetit, janë bërë analiza të hollësishme dhe janë identifikuar nevojat reale të shpenzimeve, përfshirë edhe kategorizimin e tyre. Më tutje, të siguroj se të gjitha shpenzimet janë regjistruar në kategoritë ekonomike adekuate.</p>

4.3 Të hyrat (përfshirë të hyrat vetanake)

Përshkrimi

MD për vitin 2014, ka realizuar të hyra në vlerë 206,379€ (të hyrat nga jurisipodencia dhe nga pasuritë e konfiskuara). Përveç këtyre të hyrave, MD menaxhon edhe një fond të parave të të burgosurve, i cili njihet si Fondi i Mirëbesimit. Brenda kësaj periudhe, pranimet e parasë së gatshme në llogari të thesarit ishin 1,318,386€.

Ne nuk kemi asnjë çështje për të ngritur në lidhje më menaxhimin dhe raportimin e tyre.

Rekomandimi

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

4.4 Shpenzimet

4.4.1 Prokurimi

Përshkrimi

Rregullat e prokurimit kanë për qëllim të sigurojnë se fondet publike arrijnë vlerën për para përmes aplikimit transparent dhe efikas të tyre. Korniza ligjore përcakton qartë të drejtat, detyrat dhe përgjegjësitë e të gjitha palëve të përfshira në prokurimin publik. Kjo përfshinë kërkesat për të pakësuar rreziqet në lidhje me vonesat në përfundimin e punëve, shmangien e konfliktit të interesit dhe ofertat jo të plota si dhe arritjen e vlerës për para.

Në vitin 2014, MD kishte nënshkruar 65 kontrata në vlerë 3,061,143€. Prej tyre ne testuam 16 kontrata në vlerë 2,634,928€, ose 86% të vlerës së kontratave të nënshkruara dhe 32 pagesa në vlerë 889,116€, të cilat kanë kaluar përmes procedurave të prokurimit.

Çështja 4 – Pranimi i mallrave para zotimit të mjeteve si dhe kërkesat e Thesarit nuk janë marrë parasysh gjatë procesimit të pagesave - Prioritet i mesëm

E gjetura Në tri raste zotimi i mjeteve për pagesat përkatëse ishte bërë pas pranimi të mallrave dhe shërbimeve. Ndërsa në gjashtë pagesa tjera nuk janë ndjekur rregullat e Thesarit për procesimin e tyre. Kërkesa për blerje dhe urdhërblerja janë bërë pas pranimi të faturës.

Këto çështje janë paraqitur si pasojë e neglizhencës së zyrtarëve financiar për të ndjekur hapat e përcaktuara për procesimin e pagesave.

Rreziku Hyrja në obligime pa siguruar fondet e nevojshme mund të rezultojë në vonesa në ekzekutimin e pagesave si dhe rritjen e obligimeve të papaguara, të cilat do të jenë barrë për buxhetin e vitit vijues. Ndërsa, kryerja e pagesave për mallra dhe shërbime para se të përcaktohen kërkesat/nejovat, mund të rezultojë që të pranohen mallra të cilësisë dhe sasisë jo të nevojshme.

Rekomandimi 4 Ministri duhet të sigurojë implementimin e kontrolleve efektive ekzistuese ose të rrit kontrollet që blerjet të bëhen vetëm atëherë kur ekzistojnë fonde, si dhe pagesat të kryhen në pajtim të plotë me hapat e përcaktuar në LMFPF-në dhe në rregullat e Thesarit.

4.4.2 Shpenzimet jo përmes prokurimit

Përshkrimi

Në kategorinë e shpenzimeve tjera për të cilat nuk nevojitet të zhvillohen procedura të prokurimit, ne testuam tri pagesa me vlerë 52,743€, të cilat përfshijnë shpenzimet e rrymës dhe mbeturinave.

Ne nuk kemi hasur në ndonjë mangësi për tu raportuar.

Rekomandimet

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

4.4.3 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Përshkrimi

Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar qeveritar. Kontrollat që operojnë në nivel të MD-së kanë të bëjnë me kontrollin e pagesave çdo muaj duke i nënshkruar listat e pagave, verifikimin e ndryshimeve të mundshme që mund të paraqiten përmes formularëve, rishikimin e buxhetit për këtë kategori dhe barazimet me Thesarin.

Shpenzimet e realizuara për paga dhe mëditje gjatë vitit 2014 ishin 11,116,192€. Në fund të vitit 2014 kjo Ministri numëronte 1,865 punonjës.

Ne kemi testuar 21 mostra, duke përfshirë procedurat e rekrutimit, dosjet e personelit, rregullsinë e pagave, respektimin e afateve ligjore, etj.

Çështja 5 - Tejkallim i afatit ligjor si U.D nga udhëheqësit e lartë - Prioritet i mesëm

E gjetura	Sipas Rregullores nr.06/2012, pozitat e larta menaxheriale, nuk mund të plotësohen nga ushtrues detyre (UD) më gjatë se tre muaj. Tri pozita në MD mbahen me UD që nga viti 2011, 2012 dhe nga muaji janar 2014. Mirëpo, gjatë kohës sa ne ishim në fazën finale të auditimit, për dy nga këto pozita kishin filluar proceset e rekrutimit.
Rreziku	Praktikimi i mbulimit të pozitave kyçe me UD në mungesë të konkurrencës së hapur, rrezikon që pozitat të menaxhohen nga personat që nuk i përmbushin kriteret e nevojshme. Si rrjedhojë, organizatat mund të dështojnë për të realizuar objektivat e përcaktuara.
Rekomandimi 5	Ministri duhet të sigurojë se periudha e angazhimit të zyrtarëve si UD të mos jetë më e gjatë se periudha e përcaktuar më Udhëzimin Administrativ.

4.4.4 Subvencionet dhe Transferet

Përshkrimi

Shpenzimet për kategorinë subvencione dhe transfere për vitin 2014, ishin në vlerë prej 2,780€ apo 14% e buxhetit. Nga gjithsej dy pagesat e realizuara në vitin 2014, ne testuam një pagesë në vlerë prej 1,400€.

Ne nuk kemi hasur në ndonjë mangësi për tu raportuar.

Rekomandimet

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

4.5 Pasuritë dhe detyrimet

4.5.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Përshkrimi

Menaxhimi i pasurisë është një pjesë e rëndësishme e menaxhimit financiar dhe kontrollit në sektorin publik. Kjo kërkon procedura të kontrollit dhe menaxhimit të cilat vërtetojnë ekzistencën e pasurive dhe sigurojnë të dhëna të azhurnuara në përputhje me pasuritë e reja dhe ndryshimet e tjera.

Pasuritë me vlerë mbi 1,000€ të MD-së ishin në vlerë 91,559,243€, ndërsa pasuritë me vlerë nën 1,000€ ishin 1,215,002€.

Çështja 6 – Mos regjistrim i projekteve kapitale në regjistrin kontabël – Prioritet i lartë

E gjetura

Në dy rastet e paraqitura më poshtë, kemi vërejtur se nuk janë regjistruar të gjitha situacionet e paguara në regjistrin kontabël të pasurisë si investime në vijim:

- Te projekti ‘Renovim i bllokut O në QK Lipjan’ në vlerë 74,115€, pagesa për situacionin e tretë në vlerë 22,616€, e bërë më datë 02.12.2014; dhe
- Te projekti ‘Renovimi i tualeteve në Qendrën e Paraburgimit Lipjan’ në vlerë prej 59,987€, pagesa për situacionin e parë në vlerë 9,622€, e bërë ma datë 30.10.2014.

Kjo kishte ndodhur si rrjedhojë e mungesës së komunikimit në mes të zyrës së financave dhe atij të pasurive.

Rreziku Regjistrimi jo i plotë i pasurisë në regjistrin kontabël mund të rezultojë në nënvlerësimin e pasurisë së prezantuar në PVF.

Rekomandimi 6 Ministri duhet të sigurojë që regjistrat e pasurisë janë të azhurnuar me informata të sakta dhe të plota para përgatitjes së PVF-ve. Forcimi i kontrollit lidhur me mënyrën e komunikimit dhe njoftimit të zyrtarëve përkatës për secilën pagesë të bërë, do të ndikonte në eliminimin e lëshimeve.

Çështja 7 – Identifikimi i pasurisë dhe inventarizimi – Prioritet i mesëm

E gjetura Sipas kërkesave ligjore, secila OB, duhet të bëjë evidentimin e pasurisë me barkode. Kjo për arsye të identifikimit dhe regjistrimit më të lehtë gjatë inventarizimit të pasurisë. Mirëpo, shumica e pasurive të MD-së (përfshirë edhe agjencitë vartëse) nuk ishin identifikuar me barkode ose me numra përkatës serik. Kjo do të vështirësonte identifikimin dhe regjistrimin e tyre të saktë.

Sipas Rregullores së MF-së Nr. 02/2013 për Menaxhim të Pasurisë Jo-financiare, çdo organizatë buxhetore është e obliguar ta themeloj Komisionin për vlerësim të pasurisë dhe komisionin për inventarizim të pasurisë çdo vit.

MD e ka themeluar Komisionin për inventarizim të pasurisë, mirëpo ky nuk ka arritur të mbuloj inventarizimin në dy departamente të ministrisë.

Rreziku Menaxhimi i dobët i regjistrave të pasurisë mund të rezultojë në humbjen apo përvetësimin e tyre, si dhe e reduktonë efektivitetin e kontrolleve gjatë procesit të inventarizimit. Vlerat e pasurisë mund të jenë të gabueshme nëse nuk mund të konfirmohet plotësia e tyre përmes regjistrave të saktë apo përmes kontrolleve inventarizuese.

Rekomandimi 7 Ministri duhet të sigurojë që çdo pasuri pajiset me barkode dhe që regjistrat e pasurisë janë plotësuar me të dhënat e numrave serik dhe të barkodeve në mënyrë që të mundësoj identifikimin më të lehtë të tyre dhe ta konfirmoj plotësinë e pasurisë së regjistruar. Procesi i inventarizimit duhet të përfshijë të gjitha pasuritë e MD-së.

4.5.2 Trajtimi i borxheve

Përshkrimi

Ne testuam mënyrën e raportimit të obligimeve si dhe kryem teste substanciale lidhur me cilësinë e raportimit. Në fund të vitit 2014 obligimet e papaguara për MD-në ishin në vlerë 1,413,770€. MD kishte arritur të dorëzojë raporte të rregullta në MF, mirëpo cilësia e raporteve të tyre nuk ishte e besueshme sa duhet.

Çështja 8 - Raportim jo i saktë i obligimeve – Prioritet i lartë

E gjetura Edhe përkundër dhënies së rekomandimeve në raportet paraprake, MD nuk ka marrë masa për përmirësimin e cilësisë së raportimit të obligimeve. Rastet e identifikuar i kemi shpalosur në vijim:

- Raporti i obligimeve të muajit janar 2014 ka përfshirë disa fatura të muajit dhjetor 2013 në vlerë 20,752€, të cilat nuk ishin të raportuara në PVF-të e vitit 2013. Gjithashtu në raportin e obligimeve të muajit korrik 2014 janë prezantuar dy fatura të muajit dhjetor 2012 në vlerë 53,944€, por që nuk janë prezantuar si obligime në PVF të viteve 2012 dhe 2013. Sipas zyrtarëve të financave, disa fatura vonohen nga menaxherët e projekteve, andaj ata nuk i kanë në dispozicion gjatë kohës së raportimit, e në disa raste ato edhe janë humbur; dhe
- Tri fatura nga investimet kapitale në vlerë totale 84,313€, si dhe në dy nga mallrat dhe shërbimet në vlerë 29,727€, faturat nuk ishin paguar brenda muajit dhe nuk janë paraqitur si obligime të periudhës. Zyrtarët e financave nuk e kishin të qartë mënyrën e raportimit të obligimeve. Ata kanë paraqitur vetëm obligimet e vonuara për pagesë.

Megjithatë, si rezultat i këshillës së ofruar nga ZAP-i, raporti i obligimeve të muajit dhjetor 2014 si dhe shpalosja e tyre në PVF, ishte e saktë dhe gjithëpërfshirëse.

Rreziku Mos raportimi i rregullt i obligimeve të papaguara rrit rrezikun që faturat të mos identifikohen dhe të mos paguhën me kohë. Njëkohësisht, ndaj Institucionit mund të paraqiten ndëshkimet për vonesat në pagesë.

Rekomandimi 8 Ministri duhet të sigurojë se kryhet një analizë për arsyet e mos adresimit të rekomandimeve tona në lidhje me cilësinë e raporteve për obligimet e papaguara. Vlerat e sakta të obligimeve duhet të përcillen nga një muaj në tjetrin, në përputhje me kërkesat ligjore. Një mënyrë e forcimit të cilësisë do të mund të ishte harmonizimi i të dhënave në raportet e obligimeve të papaguara me librin e protokollit në faturat e pranuar. Për më tepër, të gjitha masat e nevojshme duhet të merren për forcimin e kontroleve për këto procese.

4.6 Sistemi i auditimit të brendshëm

Përshkrimi

NJAB kishte përgatitur planin vjetor të auditimit, si dhe planin strategjik të tij. Plani ishte bërë në bazë të vlerësimit të rrezikut dhe prioriteteve financiare.

Për vitin 2014, NJAB kishte planifikuar tetë auditime të rregullta. Ne kemi vlerësuar se të gjitha auditimet ishin përfunduar sipas planit dhe raportet ishin të një cilësie të lartë. Ato i ofruan menaxhmentit një pasqyrë të qartë mbi nivelin e sigurisë së kontrolleve të brendshme dhe efektivitetin e tyre

Komitetit i Auditimit (KA) në MD gjatë vitit 2014 kishte realizuar katër takime. Në këto takime është diskutuar për implementimin e rekomandimeve të dala nga raportet e Auditimit të NJAB-së, si dhe për rekomandimet e dala nga raporti i auditimit të ZAP-it për vitin 2013.

Pas çdo takimi, KA kishte lëshuar rekomandime për Ministrin lidhur me adresimin e rekomandimeve të dhëna nga NJAB.

Nga 32 rekomandimet e dhëna në raportet e auditimit të brendshëm, 20 janë adresuar plotësisht, tetë janë në proces të adresimit, ndërsa katër ende nuk janë adresuar.

Megjithatë rekomandimet e pa adresuara priten të adresohen në gjashtëmuorin e parë të vitit 2015.

Rekomandimet

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga ISSAI 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë anomali materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për ‘Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit’.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale. Auditorët mund të japin tre lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- Natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë anomali materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë anomali materiale; dhe
- Gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomalitë, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomalitë, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimi të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban anomali materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragraf të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i Theksimit të Çështjes duhet:

- Të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- Të ketë titullin 'Theksim i Çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- Të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç'pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen;
- Të tregojë se opinioni i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenti i Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Rekomandimet plotësisht të adresuara	Rekomandimet pjesërisht të adresuara	Rekomandimet e pa adresuara
3. Rekomandimet e vitit paraprak	Të përgatitet një plan të veprimit i cili në mënyrë të qartë përcakton personat përgjegjës dhe afatin kohor për adresimin e rekomandimeve.		Pavarësisht përgatitjes së planit të veprimit, gjysma e rekomandimeve nuk janë adresuar.	
4.3. Realizimi i buxhetit	Të monitorohet në mënyrë sistematike performanca buxhetore në baza mujore, dhe të identifikojë dhe adresojë barrierat për të arritur nivelet e planifikuara në ekzekutimin e buxhetit, me theks të veçantë për investimet kapitale.			Nuk është adresuar.
4.3.3. Shpenzimet përmes prokurimit	Të sigurohet se janë vendosur kontrolle më të mira që për çdo ditë vonese të aplikohen penalet ashtu siç është përcaktuar me kontratë.	Po		
4.3.3. Shpenzimet përmes prokurimit	Të sigurohet se janë ndërmarre masat që njësitë kërkuese në bashkëpunim me menaxherin e kontratës përgatisin kërkesat me shkrim për çdo furnizim me mallra apo për kryerje të shërbimeve dhe se këto kërkesa duhet të përgatiten para se të ndodhë furnizimi.			Nuk është adresuar.
4.5.1. Menaxhimi i pasurive	Të sigurohet që në bashkëpunim me MAP-in janë ndërmarre masa të nevojshme për të evituar dobësitë e programit E-pasuria, në mënyrë që zhvlerësimi i pasurisë të bëhet sipas kategorive dhe për secilin lloj të pasurisë.	Po		

4.6. Trajtimi i borxheve	Ministri duhet që të ndërmerr masa të nevojshme për të identifikuar shkaqet e mos raportimit të drejt të obligimeve të papaguara, dhe të siguroje se vlera e saktë e obligimeve përcjellët nga muaji në muajin vijues në pajtueshmëri me kërkesat ligjore.			Nuk është adresuar.
--------------------------	--	--	--	---------------------